

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W KONINIE
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ
UNIwersytet Narodowy w Użhorodzie
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
CHERSONSKI WYDZIAŁ ODESKIEGO UNIwersytetu Spraw Wewnętrznych
ХЕРСОНСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ
КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
KIJOWSKI UNIwersytet Międzynarodowy

**ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY
TOM IX: SYNERGIA W ROZWOJU NAUK I EDUKACJI**

Pod redakcją:

Jan Grzesiak, Ivan Zymomyra, Vasyl Ilnytskyj

**РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
TOM IX: СИНЕРГІЯ В РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ**

За редакцією:

Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

Konin – Użhorod – Chersoń – Kijów
2020

Конін – Ужгород – Херсон – Київ
2020

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
Р 64

Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том IX: синергія в розвитку науки та освіти / [Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомя, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Херсон – Київ: Посвіт, 2020. 300 с.

Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom IX: synergia w rozwoju nauk i edukacji / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomyra, W. Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Chersoń – Kijów: Poswit, 2020. 300 s.

ISBN 978-617-7235-50-6

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей IX-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, туризму, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **J.Grzesiak**; dr hab., prof. **I.Zymomyra**; dr hab., prof. **M.Zymomyra**; **V.Boichuk**; dr hab., prof. **V.Halunko** (executive editor); dr **P.Davydov**; dr hab., prof. **W.Ilnytskyj**; **dr, prof. Kh.Khachaturyan**; dr **O.Kravchenko-Dzondza**; dr hab., prof. **J.Kuzmenko**; dr hab., prof. **O.Dobrowolska**; dr hab., prof. **T.Mishenina**; dr hab., prof. **O.Newmerzycka**; **O.Nepsha**; dr hab., prof. **A.Peczarskyj**; dr **I.Plieth-Kalinowska**; dr **O.Zymomyra**; dr **M.Pahuta**.

Редакційна колегія:

д-р габ, проф. **Я.Гжесяк**; доктор філологічних наук, проф. **І.Зимомя**; доктор філологічних наук, проф. **М.Зимомя**; **В.Бойчук**; доктор юридичних наук, проф. **В.Галунько** (відповідальний секретар); кандидат філософських наук, доцент **П.Давидов**; доктор історичних наук, проф. **В.Ільницький**; проф. Х. Хачатурян; кандидат педагогічних наук, доц. **О.Кравченко-Дзондза**; доктор педагогічних наук, проф. **Ю.Кузьменко**; доктор філологічних наук, проф. **О.Добровольська**; доктор педагогічних наук, проф. **Т.Мішеніна**; доктор педагогічних наук, проф. **О.Невмержицька**; **О.Непша**; доктор філологічних наук, проф. **А.Печарський**; д-р **І.Пліт-Каліновська**; кандидат філологічних наук, доц. **О.Зимомя**; кандидат педагогічних наук, доц. **М.Пагута**.

Recenzenci:

dr hab., prof. Zenon Jasiński

dr hab., prof. Ihor Dobriański

Рецензенти:

д-р габ., проф. Зенон Ясінські

д-р педагогічних наук, проф. Ігор Добрянський

ISBN 978-617-7235-50-6

© Я. Гжесяк, І. Зимомя, В. Ільницький, 2020
© Посвіт, 2020

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Бас О., Фриз П. Обрядово-магічні джерела хореографічного мистецтва.....	9
Головчанська Є., Колосніченко М., Мусієнко В. Характеристика колористичного рішення жіночих блузок у ХХ – початку ХХІ ст.....	10
Гомечко К. Український пленерний пейзажний живопис.....	12
Городицький В., Храмов І. Танець як засіб естетичного, духовного і фізичного розвитку особистості.....	14
Давидюк Р., Шеретюк В. Архівно-кримінальні справи на репресованих діячів УНР як джерело повернення історичної пам'яті.....	16
Закінян Р., Волкова С. Політика умиротворення агресорів напередодні Другої світової війни.....	18
Ільницька Н., Ільницький В. До проблеми характеристики структури Станіславівської округи ОУН (1945 – 1954).....	20
Козир О. Пізнання символічно-образної мови фольклору, як шлях формування національного компонента духовної культури школярів.....	24
Кравченко О. Творча особистість Ігоря Гайденка.....	26
Кундрик Л. Особливості народного мистецтва Бойківщини.....	28
Майоров К., Храмов І. Естетико-стильові риси танцю «модерн» в хореографії ХХ ст.....	29
Мартин Ю., Храмов І. Contemporary dance як синтез авторських технік неокласичного спрямування.....	31
Матвійв А., Фриз П. Імпровізація як складова сучасної хореографічної освіти.....	34
Мельникович М., Фриз П. Творчий потенціал хореографічних здібностей дітей.....	36
Попович А., Фриз П. Тенденції розвитку сучасної народно-сценічної хореографії.....	37
Приходько М. Робітничий рух Польщі на шляху до здобуття державної незалежності наприкінці ХІХ ст. – першій чверті ХХ століття.....	39
Прохненко І., Добровольський Л. Археологія як засіб боротьби з історичними містифікаціями (на прикладі Середнянського замку в Закарпатській області України).....	41
Рогожа М. Марія Савчин як уособлення генезису пам'яті про репресії.....	43
Рогожа М. «Вічник» Мирослава Дочинця як джерело пам'яті.....	47
Рузяк Н., Храмов І. Неокласика як стилістичний різновид сучасної хореографії.....	49
Сом-Сердюкова О. Художня освіта Норвегії: навчання побудоване на діалозі.....	51
Терпан І. Витратна частина селянських бюджетів в добу НЕПу (1921 – 1929 рр.).....	54
Фриз П., Думанська Р. Хореографічні засоби виразності балетного мистецтва пост-модерну.....	56

Чава І. Битва під бато́гом 1652 р. в оцінках польських істориків першої половини ХХ століття.....	58
Шкода Н., Шкода Ю. Повсякденне життя студентів Радянської України в повоєнну добу.....	60
Ященко І. Специфіка професійної діяльності вокалістів-виконавців.....	62
Ященко О. Труба в джазі: історичний аспект.....	64

ПЕДАГОГІКА. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Бабакіна О. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в останній чверті ХХ – на початку ХІХ століття шляхом стажування.....	67
Барановська О. Різновиди педагогічних технологій в умовах дистанційного навчання.....	69
Блудова Ю., Бородай А. Управління процесом розвитку педагогічної майстерності майбутніх вчителів в практиці роботи закладів вищої освіти.....	71
Бойчук В. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в КЗ «Білгород-Дністровський педагогічний фаховий коледж».....	73
Вербовський І. Нормативно-правове регулювання організації інклюзивної освіти в Україні.....	75
Верітов О. Концепція формування підприємницької культури майбутніх бакалаврів зі спеціальності «фізична культура і спорт».....	78
Grzesiak J. Poradnictwo i mentoring w edukacji nauczycieli w kontekście Synergizmu.....	81
Гоголь Т. Передумови та причини формування організаційно-управлінських компетенцій бакалаврів з фізичної культури та спорту.....	88
Дрозіч І. Методична робота в ЗП(ПТ)О – чинник підвищення якості освіти.....	90
Єременко О. Реалізація етнокультурного підходу в професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва.....	92
Ільїна О. Проблеми та ефективність навчання англійської мови за допомогою дистанційних технологій.....	95
Карпик М. Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку в ігровій діяльності.....	97
Кирильчук Ю. Педагогічні умови формування творчого самовираження учнів на уроках трудового навчання.....	99
Клюфас Л. Вивчення мікротопонімного матеріалу на уроках української мови в початковій школі.....	102
Кльопка Ю. Організація самостійної роботи студентів у процесі активного навчання.....	104
Коваленко Н. Перспективність і наступність в організації гурткової роботи з образотворчого мистецтва в дошкільному закладі та школі.....	106
Колісніченко Н. Українська міфологія в контексті національного та мовленнєвого зростання учнів початкової школи.....	108
Кравченко-Дзондза О., Зеленьяк А. Дитяча література Закарпаття як засіб розвитку читачької культури молодшого школяра.....	109

Кравченко-Дзондза О., Квятковська Г. Формування соціокультурної компетентності учнів початкової школи.....	111
Кравченко-Дзондза О., Ковальчук Х. Система навчальних задач на уроках літературного читання.....	113
Кравченко-Дзондза О., Лучинець А. Діяльність учнів на уроці літературного читання з використанням прийому антиципації.....	115
Кравченко-Дзондза О., Чижо А. Аналіз твору як метод формування читацької культури учня початкової школи.....	117
Кравченко-Дзондза О., Яцола Л. Методичні прийоми активізації дослідницької діяльності учнів початкової школи.....	119
Кравчук О. Фасилітаторство як провідна роль учителя у профільному навчанні.....	121
Кулепестіна В. Воркшоп і тренінгові технології як різновид інтенсивного групового навчання.....	122
Купар І. Формування лексичних компетенцій на уроках української мови в початковій школі засобами творів Ліни Костенко.....	125
Лисенко Г., Волкова С., Бучек Ю. Організація дистанційного навчання у ПДАБА.....	127
Логвіненко Н. Культура мовлення як засіб формування особистості та професійної компетентності курсантів.....	129
Малинка М., Александрович Т. Значення компетентнісного підходу в процесі формування загальнокультурної компетентності у здобувачів вищої освіти.....	132
Навроцька М. Актуальні проблеми щодо захисту прав дітей в Україні.....	134
Павленко І. Педагогіка партнерства як ключовий компонент Нової української школи.....	136
Plieth-Kalinowska I. Zdrowy styl życia w kontekście rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym.....	138
Попова Л. Взаємооцінювання на уроках української мови в ліцеї.....	142
Стельмах Р. Тексти підручників як основа розвитку мовленнєвої творчості учнів початкової школи.....	144
Ткаченко І., Нікітченко О. Боді балет: особливості нової мови в хореографічній освіті.....	145
Трофименко В., Кудзіновська І., Трофименко М. Використання прикладних задач професійного спрямування при вивченні теорії ймовірностей та математичної статистики.....	147
Трубавіна І., Каліна К., Данилюк І. Соціальна профілактика негативних явищ у молодіжному освітньому середовищі в аспекті використання здоров'язберезувальних технологій.....	149
Тупченко В. Стратегії закладів вищої освіти з удосконалення англійської мови.....	151
Фурдь І., Кравченко-Дзондза О. Культурологічна модель вивчення літератури в початковій школі.....	152

4. Higher mathematics. Linear algebra. Algebra of vectors. Elements of analytic geometry: Method Guide / compiles: I.O. Lastivka, A.O. Antonova, I.S. Klyus, V.I. Trofymenko. K.: NAU, 2018. 60 p.

5. Вища та прикладна математика. Математичні методи дослідження операцій: методичні рекомендації до самостійної роботи студентів / уклад.: І.О. Ластівка, О.С. Давидов, І.В. Шевченко. К.: НАУ, 2016. 52 с.

6. Вища математика: навч. посібник / І.О. Ластівка, О.І. Безверхий, І.П. Кудзінівська. К.: НАУ, 2018. 452 с.

7. Логистика: тренинг и практикум: учеб. пособие / Б.А. Аникин, В.М. Вайн, В.В. Водянова [и др.]; под ред. Б.А. Аникина, Т.А. Родкиной. М.: Проспект, 2015. 448 с.

8. Вместимость склада [Электронный ресурс]. *Управление цепями поставок*: Энциклопедия. 2011. Режим доступа: <http://ru.scm.gsom.spbu.ru/>.

9. Лубенцова В.С. Математические модели и методы в логистике: учеб. пособ. / Под ред. В.П. Радченко. Самара. Самар. гос. техн. ун-т, 2008. 157 с.

Ірина ТРУБАВІНА, Катерина КАЛІНА, Ігор ДАНИЛЮК
(Харків, Україна)

СОЦІАЛЬНА ПРОФІЛАКТИКА НЕГАТИВНИХ ЯВИЩ У МОЛОДІЖНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ В АСПЕКТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

На сьогодні існує тенденція до різкого погіршення стану здоров'я молоді, що спричинені зміною соціальних потреб, заміщенням реального спілкування віртуальним, погіршенням екологічних і соціальних умов життя, інтенсивним розвитком технологій, що знайшли своє негативне відбиття на якості продуктів харчування, зміною джерел інформації та способів їхнього отримання, а також низкою епідемій (пташиний грип, свинячий грип, Ебола) та пандемією Covid-19. Тенденція ж до зниження рівня здоров'я молоді відзначається медиками протягом останніх років. На сьогодні існує коло досліджень, у яких висвітлені проблеми й шляхи подолання проблем зі здоров'я серед молоді [1]. Проте, на наш погляд, збереження здоров'я і профілактика захворювань є найбільш ефективним у порівнянні з тривалим коштовним лікуванням отриманих захворювань внаслідок безвідповідального ставлення до свого здоров'я.

Відомо, що саме освітнє середовище стає основним для студентів в плані засвоєння нового способу життя і цінностей, звичок, саме тому заклад вищої освіти і повинен дбати про збереження здоров'я студентів і соціальну профілактику негативних явищ в молодіжному середовищі. Збереження здоров'я нації визначено на державному рівні як завдання діяльності соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді на інших суб'єктів соціальної роботи з дітьми та молоддю (соціальна профілактика), підтримується як національна ідея на усіх рівнях людського суспільства. У Конституції України здоров'я визнається найвищою соціальною цінністю. У Національній доктрині розвитку освіти також зазначено необхідність «виховання людини в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих як до найвищої індивідуальної і суспільної цінності» [2]. Зазначені вище документи, сучасні наукові дослідження підтверджують той факт, що питання здоров'язбереження займають провідне місце серед напрямів розвитку теорії та практики

освіти. Саме тому постає необхідність у формуванні здоров'язбережувального середовища у ЗВО, провадженні здоров'язбережувальних технологій в освітній процес.

Здоров'язбереження визначається як сукупність усіх сфер життя, норм і правил, що мають вплив на збереження здоров'я і його раціональне використання й відтворення особистістю [3]. Таке розуміння знаходимо в роботах Ю. Бойчука, С. Омельченко та інших науковців. У ЗВО здоров'язбережувальні технології в останнє десятиріччя є складовою педагогічних технологій. Вони становлять якісну характеристику педагогічних технологій з точки зору безпеки й збереження здоров'я молоді, тим самим доповнюють і наповнюють педагогічні технології ознаками збереження здоров'я [3]. Таке поєднання поняття педагогічних технологій зі здоров'язбережувальними призводять до формування у студентів здоров'язбережувальної компетентності, набуття навичок і вмінь збереження та зміцнення здоров'я, як особистого, так і суспільного, а також до вироблення потреби і звички до здорового способу життя як необхідної якості останнього [3].

На нашу думку, на першому місці в реалізації соціальної профілактики негативних явищ у молодіжному освітньому середовищі засобами здоров'язбережувальних технологій є формування свідомості особистості: здоров'я це цінність, їм треба займатися і берегти, знати про здоровий спосіб життя і правила його дотримання, бути впевненими в їх необхідності, розрізняти негативні явища в молодіжному освітньому середовищі (палити, вживати алкоголь, наркотики тощо в громадських містах, в ЗВО тощо), вміти відмовлятися від них і створювати умови для їх обмеження, якщо це шкодить іншим людям.

Відзначимо, що змістом соціальної профілактики негативних явищ в молодіжному середовищі є формування у студентів здорового способу життя, обмеження і усунення негативних факторів, що сприяють існуванню негативних явищ у ЗВО, пропагування і стимулювання моделі життя без негативних явищ і звичок, усунення умов і обставин, як можуть сприяти негативним явищам у ЗВО, превентивна виховна робота, формування соціальної активності особистості в позитивних видах діяльності, соціальне загартування молоді. Доцільним, на наш погляд, є доповнення цього змісту для ЗВО посиленнями соціально-педагогічним, психологічним і соціально-медичним аспектами: соціально-педагогічний доводить до свідомості молоді позитивну модель здорового способу життя і цінність здоров'я та його можливостей, приклади наслідків його втрати і що робити, щоб щоденна життєдіяльність студента була здоров'язбережувальною, організацію його життя за цими основами в ЗВО. Психологічний аспект потрібен для зміни ставлення до негативних явищ і до свого здоров'я (як цінності, яку треба берегти). Проблеми здоров'язбереження студентів на сучасному рівні розвитку українського суспільства вирішуються не тільки через просвітницько-педагогічну, спортивну, медико-гігієнічну діяльність і рекреаційну інфраструктуру, але й через використання інформаційних технологій та сучасних програм, додатків. Їх можна використовувати для самоаналізу студентів свого ставлення до здоров'я, виявлення проблем і стимулювання до їх усунення в самовихованні. Таким чином, бачимо можливості реалізації соціальної профілактики негативних явищ у ЗВО через здоров'язбережувальні технології в спільній та окремій діяльності різних фахівців, які працюють з молоддю, взаємодії з фахівцями і установами громади, активізації самої молоді на власне здоров'язбереження.

Подальшого дослідження вимагають питання вивчення й розробки соціально-виховних технологій, спрямованих на встановлення «правильного» ставлення до власного здоров'я особистості, зокрема, в громаді й українському суспільстві взагалі, що особ-

ливо важливо в епоху пандемії Covid-19, де потрібне відповідальне ставлення не тільки до свого здоров'я, але і до здоров'я незнайомих людей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баранов А., Кучма В., Сухарева Л. Медицинские и социальные аспекты адаптации современных подростков к условиям воспитания, обучения и трудовой деятельности: руководство для врачей. М., 2007. 352 с.

2. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. *Педагогічна газета*. 2001. № 7 (85).

3. Сучасні здоров'язбережувальні технології. *Монографія* за ред. проф. Ю.Д. Бойчука. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди. 2018. С. 350–360.

Валерія ТУПЧЕНКО

(Харків, Україна)

СТРАТЕГІЇ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З УДОСКОНАЛЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Протягом останніх років важливим досягненням у діяльності закладів вищої освіти в Україні стало впровадження англійської мови як засобу навчання (EMI) на рівні з країнами, в яких англійська мова не є офіційною мовою або засобом навчання. Зокрема, спостерігається значне зростання на магістерському рівні, де переважна кількість магістерських програм надається англійською мовою. За даними офіційної статистики, близько половини таких програм пропонуються у країнах, які не є англосмовними, і Україна за останні роки приєдналася до списку таких країн. Національна політика України забезпечує дієву політичну та правову підтримку для EMI і очевидним є той факт, що Закон про вищу освіту надає певну автономію державним закладам вищої освіти. Але на практиці дуже часто заклади вищої освіти не усвідомлюють певною мірою, що це означає і не поспішають використовувати незалежність у певних питаннях, зокрема у підготовці навчальних планів та матеріалів, у яких засобом навчання є англійська мова, а також надання навчального навантаження викладачам EMI. Очевидним є розуміння того, що головні питання глобалізації освітнього простору в закладах вищої освіти – Болонський процес, академічна мобільність викладачів і здобувачів вищої освіти, рейтинги закладів вищої освіти, - тісно пов'язані з удосконаленням стандартів EMI. Декілька закладів вищої освіти затвердили концепції розвитку, в яких EMI є частиною плану вдосконалення та інтернаціоналізації. Наведемо декілька пунктів такого плану:

- викладання половини дисциплін англійською мовою;
- працевлаштування більшої кількості викладачів, які викладають дисципліни англійською мовою;
- надання 10% бонусу викладачам, які викладають дисципліни англійською мовою;
- переробка навчальних програм з урахуванням європейських стандартів та згідно до вимог ECTS;
- зменшення кількості аудиторних занять і збільшення часу на самостійну роботу;
- надання уваги та збільшення фондів для забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти та стажування викладачів;
- залучення до міжнародних проектів;
- налагодження зав'язків з агенціями з працевлаштування здобувачів вищої освіти;